

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları: 1453

Annem Derdi ki
Dursun Ali Tökel

Yayın Koordinatörü
Murat Aydemir

Editör
Sıddık Yurtsever

Tashih
Derya Atmaca

Kapak ve İç Tasarım
Şevval Kocabay

ISBN: 978-625-428-664-3

1. Baskı, Şubat 2025, Ankara, 2.000 Adet

© Bütün Yayın Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Bu Eser Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık
Ticaret İşletmesi Yönetim Kurulu'nun 29.08.2024
tarih ve 191 sayılı kararıyla uygun görülmüştür.

Yayıncı Sertifika No: 48058

Ostim OSB Mh. 1256. Cd. No: 11
Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0312 354 91 31 (pbx)

Faks: 0312 354 91 32

e-posta: bilgi@tdv.com.tr

Annem derdi ki

Dursun Ali Tökel

Dursun Ali Tökel

On iki kardeşin dördüncüsü olan Dursun Ali Tökel, 1962'nin bir Şubat gününde Samsun'da doğdu. Bu şehirden sırasıyla Merzifon'un Tavşandağı köyüne, burada iki yıl kaldıktan sonra yine Merzifon'un diğer bir köyü olan Alala'ya, orada ilkokul bir ve ikinci sınıfları okuduktan sonra ilkokul üçüncü sınıfı okuyacağı Merzifon'a, oradan da ilkokul dördüncü sınıfı okuduğu Merzifon'un Kamışlı köyüne, daha sonra Samsun'un Havza ilçesi Cevizli köyüne, orada ilkokul beşinci sınıfı okuduktan sonra ortaokulu okuyacağı Havza'ya, ortaokul burada bittikten sonra liseyi okuyacağı Samsun'a ailesiyle birlikte bütün çocukluk çağı boyunca taşındı durdu. Liseyi Samsun'da, üniversiteyi ise Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okudu. 1987'de mezun olduktan sonra sırasıyla Bolu Mengen, Tokat Çamlıbel, Samsun Alaçam'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda öğretmen olarak çalıştı. 1992'de Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne araştırma görevlisi olarak giren Tökel, burada 1994'te yüksek lisansını, 1998'de doktorasını bitirdi. 27 yıl hizmetten sonra 2015'te Ondokuz Mayıs Üniversitesinden emekli oldu.

Divan Şiirinde Şahıslar Mitolojisi, Divan Şiirinde Harf Simgeciliği, DeneySEL Edebiyat Yönüyle Divan Şiiri, Divan Şairi Diyor ki, Sizin Ömrünüz Kaç Saniye, Ramazan Biraz da Annedir, Tâ-hâ 121 adlarında yayımlanmış kitapları bulunan Tökel, hâlen İstanbul'da Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde öğretim üyesi olarak çalışmaya devam etmektedir.

İçindekiler

Giriş.....	3
Allah, Eşlerden Ne Zaman Razı Olur?	13
Kurduğumuz "Ev" mi "Yuva" mı?	17
Damatlarınıza İyi Bakın	20
Eşimiz Yakışığımızdır	25
Çocuk Büyütmek: Kırk Çuval Mercimeği Bir İpe Dizebilmek. . .	29
"Müslüman mısınız?" Denince Niye "Elhamdülillah" Diyoruz? . .	34
Şeytan Sözünde Duruyor da İnsan Niye Sözünde Durmuyor? .	38
Şeytanın Oyuncağı Olmayın	44
Niçin Şeytana Uyuyorlar?.....	48
Asker Olasica.....	51
Erzurumlu Orhanlar	55
Yakın Yere Yük Taşımak	59
İyiler: Ekmekliler	64
Geçenle Geçmeyenler Var	68
Uyuyan Kalpler Nasıl Uyandırılır?	73
Yatan Öküze Çürük Saman	78
Ezanın Anlamı Ne.....	81
Ayasofya Prangalarını Kırarken	85
Anne Babanın Doyuramadığını Kimse Doyuramıyor.....	89
İçinin Kıyameti Kopmuş, Dışı Bahar Bayram.....	93
Ramazanın Getirdiğini Bayram Götürmesin.....	97
Teravih Orucun Nesidir?	100
Ağaçlar, Dağlar, Taşlar, Kuşlar Size Selam Olsun	104

Sabah Kapısı, Dışarı Değil Bereketeye Açılır.	108
Sevgimizin Ölçütü Ne Olacak?	112
“Dünya Boş” Deyip Durma! Dünya Boş Değil	115
Helalse Hesabı, Haramsa Azabı Var!	119
Okumaktan Murat Ne?	123
Hastalık da Allah’ın Bir Kulu, Hoş Tutun Bel	127
Toprağın Altı da Var	131
Nereye Gideceğimizi Biz Belirliyoruz	135
Ölüm Kötü mü Güzel mi?	138
Çilenizi Sevin	142

Giriş

Beşikte daha yeni doğmuş bir sabi iken annesi babası boşanmış ve böylece babaannesi ve halalarının elinde büyümeye mahkûm ve mecbur kalmış bir öksüzümüştüm annem. Annesi ve babası daha sonra başkalarıyla evlenmişler ve dolayısıyla pek çok üvey kardeşi olmuş anneciğimin hem anneden hem de babadan. Ama hiç öz kardeşi olmamış, kardeş sevgisi ve desteğini hiç yaşamamış. Onun bu duygusunun yoksunluğu, kardeşlik hissini çok şiddetli bir şekilde yaşamamız için bize sürekli telkine sebep olmuş.

Muhtaç bir kardeşimize en ufak bir desteğimiz olsa bu "iyiliği" göklere çıkarırdı annem. Ona, "Anne bu bir iyilik değil. Allah, Kur'an'da 'Yakın akrabaya yardım yaparsanız bu iyi olur.' demiyor, aksine Allah, '*Akrabaya karşı cömert olmayı emreder.*'¹ diyor. Yani Müslümanın akrabasına yardımı bir emirdir, iyilik değil!" desem de gözleri yaşlı övgüye ve iltifata devam ederdi: "Sorsan Müslüman ama kaç kişi bu âyete uyuyor oğlum! Allah sizden razı olsun be! Kardeşi bir lokmaya muhtaç, kendi zevk içinde ne insanlar var, bir de utanmadan 'Kazansaymış, ben ne yapayım!' diyor. Kazandığını sanki kendi kazandı, Allah vermesini biliyor da almasını bilmez mi hiç?"

¹ Nahl, 16/90.

Kardeş görmemiş ve bu yoksunluğu her zaman hissetmiş olan annem, gel zaman git zaman, babası Birinci Cihan Harbi'nde şehit düştüğü için yetim olarak büyüyen babamla evlenmiş. Dedem savaşa gitmiş ve bir daha dönmemiş, şehit olduğu haberi gelmiş köye. Dedem savaş için askere alınınca henüz annesinin karınıda olan babam, gözlerini dünyaya açarken dedem de şehit olarak yummuş gözlerini. Dolayısıyla babam da tıpkı annem gibi öz kardeşsiz merhaba demiş bu âleme. Babaannem bir müddet dul kaldıktan sonra başka biriyle evlenince babam da tıpkı annem gibi kalakalmış öyle orta yerde. Kâh dayısının kâh akrabalarının yanında, zavallı babacığım meydanda bir garip, bir yetim ve bir kimsesiz olarak büyüyüvermiş öyle. Zaten kendisine de köyde "Yetim Ali" derlermiş.

Babam yetim, annem ise anneli öksüz birbirlerini bulup evlenmişler. Kendileri öz kardeşsiz ya, Allah onlara yaşayan on iki evlat vermiş; altısı kız, altısı erkek. Onları varlık yokluk savaşlarının en çetini ile boğuşa boğuşa büyötmüşler. İşte bizler o iki yetim ve öksüzün çocuklarıyız; hiç öz dayımız, öz teyzemiz, öz amcamız, öz halamız olmadı. Bu oluşun ne anlama geldiğini de bilemedik. Bu yüzden kendi hesabıma ben hep çok iyi bir amca ve dayı olmaya gayret ettim, ediyorum da.

Babam, 1999 yılında seksen bir yaşında göçtü bu mihnethaneden. Onun acısını ve yokluğunu her gün her saat duya duya yaşayan anneciğim de babamın rihletinden sonra bu çilehanede yirmi iki yıl daha hayat sürdü ve o da 2021 yılı Şubat'ında bu fâni âleme veda etti. Demek ki anneciğim de seksen sekiz yıl katlanmış bu dünya meşakkatine.

Onca çocuğu onca yokluk içinde büyötmeye çalışın annemden bir defa olsun şikâyet cümlesi duymadım, hep şükrederdi; vara şükreder, yoğa da şükrederdi. Ona, “Anne hadi vara şükrolsun da yoğa niye şükre delim, adı üstünde ‘yok’ işte!” demiştim de bana hikmet ve ibret yüklü şu cevabı vermişti: “Bilemezsin oğlum, o ‘yok’ dediğin var olsaydı kim bilir başımıza ne dertler açardı? Allah’ın kötü işi olur mu be! Vermiyorsa da bizim içindir veriyorsa da. Biz şükre delim. Şükredene daha çok verir.”

Bu kitapta yazılan metinler, annemin son bir yılının, hasta ve muhtaç bir hâlde benim yanıma geldiği ve bizimle geçirdiği beş kutlu ayın muhteşem hisselerinden derlemelerden oluşuyor. Nasibimize düşen onun hakikat ve hikmet dolu sözlerinin bende bıraktığı derin tesirlerin yansımaları.

Annem ağır hasta olarak evimize geldiğinde 2019 yılı Mart ayı idi. Eşim, kızım ve oğlumla onu en iyi şekilde ağırlamaya çaba sarf ettik. İşin garibi annemin tam bize misafir olduğu günlerde covid salgını da dünyayı kasıp kavuruyordu. Herkes evlerine kapandı, aylarca sokağa çıkış yasaklandı. Bir öğretmen olarak derslerimizi uzaktan, internet marifeti ile yapmak zorunda kaldık. Okula gitmiyorduk. Tabii ki salgın hastalıktan dolayı fevkalade üzgündük fakat annemle evde kalıp ona bakacağım için de buruk bir sevinç içindeydim. Bu sevinç, pek çok insana nasip olmayan -hele de günümüzde- ilâhî lütuflardandır. Zira herkese anne babasına bakmak ve bu ameliyle gelecek ilâhî lütuf ve bağışlardan pay kapmak nasip olmuyor.

Annemin bizde kaldığı beş ay boyunca ona -binlerce hamdolsun Rabbimize- prensesler gibi baktığımızı

düşünüyorum çünkü hep altın kıymetinde dualarını aldık. Ne ben bir gram şikâyet ettim -güzel Rabbim milyonlarca kez razı olsun- ne de eşim şikâyetçi oldu ona hizmet etmekten. Ben bana düşenin en güzelini yapmaya uğraştım. Bazen annem ona hizmet ettiğimiz için mahcup olurdu. Derdim ki: "Anne sen bizi büyüttün, okuttun, onca yoklukla adam ettin. Şimdi biz bu varlık ve bollukta mı sana bakamayacağız, öyle şey mi olur?" Yine de o mahcup edasını hiç yitirmezdi. Sanki biz ona iyilik yapıyorduk. Bir gün ona dedim ki: "Anne, Allah, Kur'an'da kendi hakkından sonra anne hakkını zikrediyor. Biz sana iyilik yapmıyoruz, biz kimiz ki sana iyilik yapalım; biz sadece sana bakarak Allah'tan daha fazla sevap ümit ediyoruz." Evet, bu ifadelerimde samimiyim. Kimse anne babasına iyilik yapamaz, akıllıysa en güzel şekilde, şartsız şurtsuz hizmet ederek Allah'tan sevap ve hayır umar.

Bu samimi duygularla anneme şartsız şurtsuz hizmet ettiğim bir gün, eşim anneme bir defa olsun sesimi yükseltmediğime hayret etmiş ve sabrımdan dolayı beni tebrik etmişti. Dedim ki ona: "Bunun sabırla doğrudan bir alakası yok. Kişi -şer için olmadığı ve Hakk'a muhalefet taşımadığı müddetçe- şartsız bir şekilde anne babasına hizmetle yükümlüdür. Ben anneme akıl vermem, sesimi yükseltmem, ona haklı haksız muamelesi yapmam, sessiz, kibarca, içten ve yürekten hizmet ederim o kadar."

Ben oğlu olarak, eşim gelini olarak, çocuklar da torunları olarak annemi en güzel şekilde ağırlamanın yollarını gözettik. Kimse "Üf!" bile demedi. Herkes ona hizmet etmenin bir yolunu bulmaya çalıştı. Bilhassa çocuklar "büyükü bir evde büyüme"nin ne anlama

geldiğini yaşayarak öğrenme imkânına kavuştu. Bendeniz bu konuyu çok önemsiyorum. Biz toplum olarak “çekirdek aile” değil “geniş aile” modellen bir toplumun insanlarıyız, kültürümüz bunu amir kılıyor. Anne baba meşgulken çocukları; büyük ailedeki büyükler, dedeler ve neneler büyütürdü. Onların engin tecrübesi çocuklar için eşsiz birer deneyim ve hatta hazine olurdu.

Sadece “çirkin” meselesindeki dikkati bile çocuklara miras kalsa yeterdi benim için. Çirkinini bilmezdi, görmezdi annem. Zaten ona göre çirkin diye bir şey de yoktu. Bir sefer anneme meyve çayı vermiştim, bana dedi ki: “Allah razı olsun, ne güzel çay be!” Dedim ki: “Anne, çay işte, nesi güzel?” Gülererek cevap verdi: “Her şey güzel be! Güzel olmayan bir şey yok. Çirkin yok.” Dedim ki: “Çirkin diye bir şey var, o ne o zaman?” şöyle cevapladı: “Bakana çirkin, görene çirkin.”

Şu günlerde psikoloji bölümü son sınıf öğrencisi olan kızıma, babaannesiyile beraber geçirdiğimiz o beş ayın bir kritiğini yapmasını istedim. Bana gönderdiği notlar, âcizane kanaatimi haklı çıkardı. Sağlıklı ruhlara sahip dedeler ve nineler torunlar için bulunmaz Hint kumaşları. İşte kızımın notları:

“Babaannem bize geldiğinde pandeminin tam da arifesinde idik ve ne kadar bir arada yaşayacağımıza dair de bir fikrimiz yoktu. Aslında her şey belirsizdi. Ama hiçbirimiz beraber geçireceğimiz beş ayın bu kadar güzel olacağını sanırım tahmin edemezdik. Babaannem çok hastaydı. Ama onun hasta olan tek yeri bedeniydi. Hâlâ yaşamayı çok seven ve isteyen bir ruha sahipti. Hiç şikâyet etmezdi, evdeki en hasta ama garip bir şekilde en mutlu kişi de oydu. Onun yanına

gidip gemiŖe dair güçlü hafızasından anılar dinlemek gün sonu rutinim olmuŖtu. ‘Büyüklü ev’in ne kadar güzel bir Ŗey olduğunu dŖndrmŖt bana. Bu tabii ki onun ve annemin iyiliğinden, birbirlerine olan muhabbetinden kaynaklanıyordu. Artık biraz daha iyileŖmeye baŖladıėında yaptığım tatlılardan, yemeklerden yemeye baŖlamıŖtı ve hiçbir zaman ne kadar güzel olduğunu söylemeden ve teŖekkr etmeden geçmezdi. Babaannem bana hayatın son döneminde nasıl ‘bilge’ olunur onu gösterdi, vefatından sonra da hep ‘KeŖke daha fazla zaman geirseydik.’ diye hayıflandığım çok oldu.

Ericson der ki: ‘YaŖamın son evresi olan ‘bütünlüğe karŖı umutsuzluk’ evresinde kiŖi, tüm yaŖamını gözden geçirir ve yaŖadıėı hayattan memnunsa bilge bir yaŖlı olurken günün sonunda elinde sadece keŖkeleri varsa huysuz bir yaŖlı olur.’ Babaannem ise henüz on dokuz yaŖındaki bana bilge yaŖlı nasıl olunur onu ėretmiŖti.”

Bu “bilgelik edinimleri” eminim hayatı boyunca kızımın her yerde iŖine yarayacak.

Anneme hizmet yarıŖında hanımın da bizden aŖaėı kalır yanı yoktu. Güzelce annemin banyosunu yaptırır, saçlarını kurular ve tarar, ellerine ayaklarına kremler sürer, sonra ona mealiyle beraber Kur’an, bazen de internette haberleri okurdu. Annem sanki cennet-teymiŖ gibi mütebessim eŖime bakar Ŗkran hislerini ifade etmeye alıŖırdı. Bir gün hanım dedi ki anneme: “Anne, annem derdi ki: ‘Kızım, anne duası almak kolaydır, siz kayınvalide duası almaya bakın. O dua asla red-dolunmaz.’ Sen bana dua et yeter, olur mu!” O anda annemin dua sağanakları baŖlar, o sağanakla inen

rahmet, bereket, huzur ve afiyet yağmurlarını her zerremizde rahmani bağışlarla hissederdik.

Bu hâl beş ay sürdü. Daha sonra annem evine döndü ve altı ay sonra da rahmet-i Rahmana kavuştu. Annemin bizimle olduğu bu beş ay boyunca covid sayesinde annemle günlerce baş başa kalma fırsatımız oldu. Biz gurbette okuduk/büyüdük, annemizle olma ve onunla muhabbet etme şansımız maalesef pek fazla olmadı. Evde olduğumuz zamanlarda onca çocuğun yemesi, içmesi, bakımı, temizliği, evin ihtiyaçları derken annem sürekli bir iş hâlinde idi. Neredeyse onu otururken de konuşurken de bizimle muhabbet hâlindeyken de hiç hatırlamıyorum. Ses tonunu bile tam olarak bildiğim söylenemez zira hatırladığım kadarıyla çok fazla konuşmazdı.

Annemin bize karşı derin bir saygısı vardı; sevmek ilkel ve içten bir duygudur, ona zaten karşı koyamazsınız. Ama saygıyı öğrenmeniz lazım, onu içselleştirmeniz lazım, saygı duyduğunuz kişinin yüceliğe dair kıymetini takdir etmeniz lazım, bütün bunlar için de derin ve hikmetle bakmanız lazım. Annemin yanımızda kaldığı ve hemen her günümüzü paylaştığımız zaman zarfında ne kadar derin ve hikmet ehli bir insan olduğunu yakinen idrak ettim. Bu, bende çoğu zaman hayrete vesile oluyordu ve hemen her seferinde diyordum ki: "Ben annemi hiç tanıımıyormuşum!" Evet, şu anda aynı kanaatim ve hayretim devam ediyor. Biz bu mübarek insanları hiç tanıımıyormuşuz, Cenâb-ı Hak tanıyalım ve tanıtalım diye onu bizim yanımıza göndermiş ve bizi ona hizmetle memur ve bahtiyar etmiş.

Salgın hastalıktan dolayı dışarı çıkmak yasak ve biz evlere mahkûmken çoğu zaman tanımadığım

annemle derin bir tanışma imkânı bulmuştum. Onunla uzun uzun sohbetler ettik. Bilgisi, feraseti, hemen her meseleye dair hikmet dolu tespit ve teşhisleri beni hayrete düşürüyordu: Annem ne kadar bilge insandı! Biz neden bunlardan mahrum kalmıştık böyle!

Anne ve oğul ilişkisi üzerine yazılmış önemli kitaplardan biri, dünyada en çok okunan psikiyatr yazarlardan Irvin Yalom'a ait. Bu kitabımı yazmadan Yalom'un eserini okuyayım dedim. Yalom, hukukunun hiç de iyi olmadığı annesiyle ilişkileri üzerine kaleme aldığı eserinde anne çocuk ilişkilerinin çok değişik cephelerini anlatıyor. Annesinin konuşma tarzını da kendisine karşı davranışlarını da hiç sevmemediğini, onu çok kaba saba bulduğunu söylüyor başlangıçta. Anlaşıldığı kadarıyla yaşadığı müddetçe annesiyle arası hep açık olmuş, yıllarca görüşmemiş. Lakin garip bir şekilde, artık tamamen unutmuşken ölümünden on yıl sonra annesini sık sık rüyalarında görmeye başlamış, üstelik rüya sonrasında annesinden takdir bekleyen tavırlar sergiliyormuş. Yalom, davranışlarını onamadığı annesinin kendisinden onama beklemesinden hiç hoşlanmamış.

Daha sonra annesinin rüyasına niçin girdiğini, rüyasındaki konuşmaları, tanıdığını zannettiği annesini aslında hiç tanımadığını büyük bir esefle sayfalar boyu anlatır. Gerçekten ibretlik bir eser bu. Çocukların annelerini nasıl da hiç tanımadığını, tanıyamadığını, onların yaptıkları fedakârlıkları insan aklının asla kavrayamayacağını acı örneklerle öyle anlatır ki! Annesi bir sefer, eserlerini okumadığını zannettiği Yalom'a der ki: "Kitapların senin kitapların değil. Benim de

kitaplarım.”² Evet neyimiz varsa aynı zamanda annelerimizindir de onlar.

Her evlat anne ve baba deneyimlerini yazabilse ve insanlığa acı tatlı hatıralar bırakabilse keşke. Bu inanılmaz bir hazine olurdu, harca harca tüketemeyeceğimiz deneyimler, tecrübeler, ibretler, dersler mücevherleriyle dolu bir hazine!..

Annemden bana intikal eden o hikmet yüklü paylaşımlar zayi olmasın ve belki günümüz insanının dertlerine de şifa olur diye bunları öz hâlde, o günlerde sosyal medya hesaplarımda paylaşmıştım. İnsanımızın artık kaybettiği bu altın değerler, okuyucular indinde derin bir hüsnükabul gördü. Bendeki hayretin okurlarda da vücut bulduğunu sevinçle müşahade ettim. Herkes bu paylaşımlardan dolayı fevkalade memnuniyetini belirtiyor ve benden bunları muhakkak bir kitap hâlinde toplamamı istiyordu.

İşte bu kitap bu isteğin vücut bulmuş hâlidir. Annemin hikmetli ve veciz sözlerinden süzülen altın değerindeki bu hayat hakikatleri hem sosyal medya paylaşımları hem de her paylaşımın altında iki üç sayfa yapraklanıp meyvelenmiş hâlleriyle okurların istifadesine sunuluyor. Annemin en hassas olduğu konuların başında evlilik, evlilikte mutluluk, boşanma ve onun yarattığı facialar vb. konular geldiği için bu meselelere dair yazıları kitabın baş tarafına aldım. Buradaki dikatlerin mutlu bir evlilik, sağlıklı çocuk büyütme için ne gerekiyorsa taşıdığına kalben inanıyorum, kendim otuz beş yıllık evliliğimde bunların canlı şahidiyim!

² Irvin Yalom, *Annem ve Hayatın Anlamı-Psikoterapi Öyküleri*, (çev. Zeliha İyidoğan Babayiğit), Kabalcı Yayınları, s. 20.

İnşallah bu eser sevgili anne ve babam için rahmete, onların cennet meyveleriyle ikramlanmasına, okurlarımız için de azami derecede istifadeye vesile olur. Buradaki her veciz hakikat; büyük bir âlim olan babamın nice ilimlerden süzüp anneme emanet ettiği ilhamlardan, annemin büyük bir arif olan dedesinden, adı her anıldığında büyük bilge bir kadın olarak rahmet ve minnetle zikrettiği babaannesinden ve onlardan ancak bir nebze devşirebilerek benim okurlara sunmaya çalıştığım, yağma olmuş kovanlardan nasibi-mize düşen bal damlalarıdır.

Damlası bu olanın kovanında ne bulunduğunu merak edenler, burada kalmayıp o kovanların peşine düşsünler. Zira onları yağmalayanlar, toprağın altında yağmalanıp gittiler, adları bile kalmadı lakin kovanlar bir yerlerde ilâhî lütuflarla korunmuş bir hâlde ballarını devşirecek kahramanları bekliyor.

Allah, Eşlerden Ne Zaman Razı Olur?

Annem, evlerin huzur şifrelerini veriyor.

“Kadın kocasına, koca karısına bir ‘Allah razı olsun be!’
dese o eve bolluk, bereket, huzur yağar.”

Soruyorum:

“Allah razı olsun demekle Allah razı olur mu?”

Diyor ki:

“Onlar birbirinden razı olmuş,
bu Allah’ın hoşuna gitmez mi be!”

Her beklenti gerçekleşmediği oranda bir hayal kırıklığına gebedir. Hayali kırılan insanlar, genellikle beklentileri yüksek insanlardır. “Senden bunu beklemezdim!” diyen kişiye verilecek en iyi cevap “Keşke beklemeseydin!” olmalıdır. İnsan daima yüksek beklentilerle kendini görünmez bir ağla sarıp duruyor. Oysa hayat ve insan bizim beklentilerimizi karşılayacak kadar yüksek donanım ve kapasitelere sahip değil maalesef.

Eşlerin birbirlerinden beklentilerini düşünün. Ben eşimden şunu şunu, şöyle şöyle olmasını bekliyorum.